

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Onderzoek en
Wetenschapsbeleid**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
1137386

Bijlagen
1

Datum 20 januari 2017

Betreft Nulmeting portfolio-analyse instituten NWO en KNAW

In de Wetenschapsvisie is aangekondigd dat in een periodieke evaluatie het stelsel van NWO- en KNAW-instituten in hun onderlinge samenhang wordt gezien. Met NWO en KNAW is afgesproken dat de eerste van deze periodieke evaluaties plaatsvindt in 2018. Ter voorbereiding hierop hebben NWO en KNAW 2016 een nulmeting gehouden.

Deze nulmeting, die ik u hierbij aanbied, geeft een goed beeld van de dynamiek, zowel binnen de instituten als over de instituten heen. Zij brengt in kaart hoe de instituten zich verhouden tot de topsectoren, de Nationale Wetenschapsagenda en de *grand challenges* van Horizon 2020.

Ook geeft de nulmeting een helder inzicht in de meerwaarde die de instituten bieden voor het gehele Nederlandse landschap van onderzoek en innovatie. Deze komt tot uitdrukking in de specifieke rollen die instituten vervullen. Zoals die van internationaal erkend expertisecentrum, van verbinder (zowel binnen als buiten de wetenschap), of van ontwikkelaar en beheerder van grootschalige infrastructurele voorzieningen. Ook zijn de instituten vaak een kraamkamer voor wetenschappelijke vernieuwing of beheren zij uniek onderzoeksmateriaal en maken zij dit toegankelijk. Tenslotte vervult een aantal instituten de rol van nationale ondersteuning en dienstverlening.

De nulmeting is beschrijvend van aard en geeft geen oordeel over de samenstelling van de portfolio of over de responsiviteit en de dynamiek van het institutenstelsel. Daarvoor is de portofolio-evaluatie in 2018 bedoeld. Deze zal worden uitgevoerd door een onafhankelijke commissie met internationale expertise. NWO en KNAW zullen de leden van deze commissie benoemen in afstemming met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De nulmeting bevat verder een lijst met vragen die voor de portfolio-evaluatie van belang zijn.

In het algemeen overleg Wetenschapsbeleid op 20 april 2016 is toegezegd bij de evaluatie van het institutenstelsel tevens het (mogelijke) effect op de internationale rankings van het verplaatsen van instituten naar universiteiten te betrekken. Een eerste analyse laat zien dat dit effect, zo het er al is, zeer klein is. Het aantal universitaire publicaties zou met slechts 1,6 procent toenemen. De

verklaring hiervoor is dat het aantal artikelen van de instituten overeenkomt met 4,7 procent van de totale universitaire kennisproductie, en dat een groot deel van deze publicaties tot stand komt in samenwerking met de universiteiten.

Onze referentie
1137386

Voorts geldt dat het effect van overplaatsing zowel positief als negatief kan uitpakken. Dit laatste heeft te maken met het gegeven dat sommige rankings wel en sommige niet of slechts ten dele compenseren voor de (toename in) omvang van de universiteiten. In de portfolio-evaluatie in 2018 zal hierop worden ingegaan.

de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Sander Dekker